

הוצאת "אחיאסף"

אוצר ישראל

מבחר שירת העברים ומליצתם

ספר ראשון

דברי יהודה הלוי

קובץ

שיריו ומליצותיו

נערב מחבריו ע"י

א. א. הרטבי

כרך שני.

ווארשא

בית המדעים פולישקע

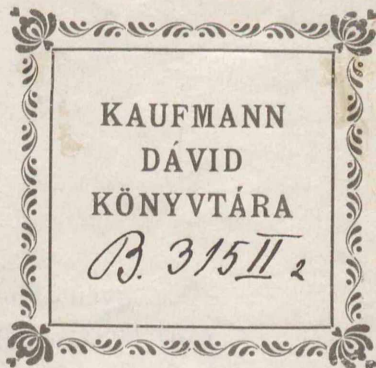
תרנ"ד.

חברת [ב] שניה

מחירה 7 קאפ.

Дозво
Кієвъ, 30

РАББИ ІЕГУДА ГАЛЕВИ

т. е. сборникъ стихотвореніи Рабби Іегуда Галеви

сост. А. А. Гаркави.

Томъ II. Выпускъ II.

ВАРШАВА

Тип. Братъевъ Шульдбергъ, Дикая № 1.

1894.

ראש העה ויכלת
 ואין לבלתה ממשלת
 פעלת איש נשקלת
 לתקנה ולתזקלת
 כל דלת נגעלת
 אבא—אנה אני בא?
 אליה ונשובה.

מעבדת הסגרים
 תלף היותכם גרים
 ובפתחי תקברים
 בין רוחות ובשרים
 לתמוך צפורת-בתרים
 מקל גלוליכם
 ואשובה אליכם.

ומי הוא זה ושיבנו?
 ונפל ומי וקימנו
 וגם בחם תרחמנו
 כצור מעוז תשימנו
 מאשפות תרימנו
 כי צרה קרוכה
 אליה ונשובה.

העדה ויבלתה
 בקל ממשלתה
 ויבבה ממשלתה
 ומי אדון בלתי
 אם תגעל דלתה
 ואם לא לתקנתה
 השיבנו יי

הרור קראו לנפשות
 וקנו לכם ירשות
 כי יזום עשיתי חדשות
 אמן עצמות ונשות
 ולכם גאוו קדשות
 בהיותכם מטגרים
 שובו אלי

הרחקת עם קרוכה
 ומי יעזור עזובה
 אם לא ושבון סביבה
 ומסת פנפי כרובה
 תמיתל יום טובה
 אל תרסק ממנו
 השיבנו יי

כב.

א. ומי קלו נעיני קלו
 קבזר צר קלוא

אשב גבדל

[רבי יהודה הלוי, חלק שני] 2

וְשַׁח הַר גּוֹפֵל וְהַמָּו גּוֹפֵל
 וְנָאֵי בְּאֵפֶל שׁוֹבֵן עִם דָּל
 אֵיךְ צוֹרִי סִלְעִי וְצוֹרִי ?
 יָקוּם לְעוֹרִי אֵל נָא יַחְדָּל !
 צוֹר רָם עַל כָּל וְנֶאֱדָר מִכָּל
 בְּעוֹז בִּי עַל כֵּן יִתְגַּדֵּל .

ב. הִנֵּה בִּי שְׂרָף לְבִי שְׂרָף
 וְאֹתִי צָרָף בְּמִצְרָף יְגוֹנִים
 וְכַמָּה אֶהְיֶה (א) לְשִׁמָּה אֶהְיֶה
 חוֹרֶה וְנִהְיֶה וְסוֹבֵל אוֹנִים ?
 מְעַלָּה גְּשׁוּאִים הַפֵּל גְּשׁוּאִים
 וְשׁוֹמֵם גְּשׁוּאִים (ב) בְּבִבְלִי מוֹנִים (ג)
 הִנֵּה לְבִי חָג (ד) לְמַנְעֵד וְחָג
 וְכִי צוֹר חָק חָג (ה) לְסִבּוֹל שְׂאוֹנִים
 לְצִירֵי צָרִים תְּמַהִים וְאוֹמְרִים :
 מִדּוּעַ אַתָּה בָּבֶהֱדָל ?
 ג. וְעַבְדִּי מוֹסֵר (ו) וְנָאֵי מוֹסֵר (ז)
 וְבָאֵתִי בְּמֶאֱסָר וְכַמֶּאֱסָרִים

הערות

- (א) נראה דל"ל אחיה.
 (ב) או מלשון גשואים ורוח (משלי כ"ה י"ד). או ל"ל גשואים.
 (ג) והאכלתי את מוניך (ישעיה מ"ט כ"ו).
 (ד) יחוגו ויטעו (תהלים ק"ז כ"ו).
 (ה) חק חג (איוב כ"ו י').
 (ו) אולי ל"ל מעיפי מוסר ע"ד הכתוב (ישעיה י"ז א') מוסר מעיר.
 (ז) ואני מוסר (הושע ה' ב').

ופֶלַח כְּסֵלִי עַל רֵב כְּסֵלִי
 וּמַה יְהִי כְּסֵלִי א (ה) וְיָדֵי יָרִים?
 וְכִי יִפֹּב צִיר ב (ו) בְּדָלַת עַל צִיר
 וּבְכָל יוֹם אֶקוּ צִיר ג (ז) לְבִשָׁר אֲסִירִים
 יֵה כִי לְהַחֲרִים בְּנֵי אֲרָמִים
 אָנָּה יִשְׁעָה מִנְעֻלָּיו וַיִּתְדַל .
 ד . דְּגָלֵי חַרְבִים לְמָרוֹם הַרְיִים
 וְצוּ בְנֵהָרִים לְעִמְקָה שְׁלוֹם
 וְהָשִׁב שָׂרִים מִבֵּין אֲרָמִים
 בּוֹזְגִידִים וְסָרִים מֵאֵל עֲלוֹם ד (ח)
 הִנֵּה בָּם חֶרֶב לְסַפָּם חֶרֶב ט (ט)
 וּמִיָּמִים חֶרֶב י (י) וְעֵדִים תְּבַלּוּם
 וְנֶאֱסַר יְהִי שָׁר וְהִצֵּר יְהִי סָר
 וְיוֹסֵר כָּל-צָר וַיִּנְדַּד בְּחֲלוֹם
 וְשֵׁם הַמִּתְקַל יִהְיֶה מִהַלָּל
 וַיִּשְׁירוּ בִּי עֲתָה וַיִּגְדַּל .

הערות

- א) זהב כסלי (איוב ל"א כ"ד) .
 ב) מל' ליריס ותכלים .
 ג) ציר בגויס (ירמיה מ"ט י"ד) .
 ד) אולי ז"ל העלם מלשון העלם יעלימו (ויקרא כ' ד) .
 ה) חורב בסף (לפניה ב' י"ד) מלשון חורבן .
 ו) ואקרא חרֶב (חגי א' י"א) מלשון יובש .

כג.

- א. פִּזְרֵי נֶהַר גִּזְוֹן בְּשִׂמְךָ יִרְגְּנוּ
 וְאוֹכְדֵי סִפְרֵךְ שֵׁם קְדֻשָּׁתְךָ יִשְׁגְּנוּ
 ב. אֲשֶׁר עָקְרָה נְשָׂאִים בְּנִשְׂאֵי חֲלֵי בָתֶּם
 וְיִשְׂרָיִם עָלַי צִיּוֹן בְּמִרְהָ יִקְוֶנִי
 ג. רָצָה נָא בְּבִגְיָה רֹצִים אֶת אֲבִיךָ
 וְחַן עַל עֲפָרְיָה (א) עֲפָרָה יִחַוְּנֵנוּ!
 ד. גִּזְאֵל גִּזְאֵל גִּזְאֵל לִימֵי פְדוּת חוֹכִים
 וּבְהַר מְרוֹם קְדֻשָּׁתְךָ גִּזְאֵלִים יִקְנֵנוּ!
 ה. קְרוֹזֵשׁ לָךְ יִשְׂאוּ קוֹלָם בְּקוֹל חֵיזוֹת
 עֹמְדִים בְּרוּם עוֹלָם קְדֻשָּׁתְךָ יִרְגְּנוּ.

הערות

(א) כן נרדף לנקד כי המלה היא מלשון עִפָּר האילים (שה"ש ח' י"ד).

מחלקה ג.

שירי חול.

א.

לכבוד גדיב נכבד (כפי הנראה במצרים).

הישר אשר מושקה איתן
 יושב בגן ביתן ובית מתן
 קבל שלום שקבד אשר נרד
 עם וביתו עם תהום נתן
 רכב עלי גלים וגלגלים
 על דמתי ארץ ודנותן
 נקו פיוסף בחמי צורו
 יום מושקם גלה ומדותן
 לוי ואינו מעבת קרח
 קרתי ולא עמד בסוד דתן.

ב.

לכבוד ר' יצחק בן ברוך ליום הולדת נכדו

א. שיר חדש פסי קלנו
 פי נרד ולד לנו.

- ב. יגל הדום וישמח שחק
 וישמע שיר מפרחק
 וכל השומע יצחק
 ונודע כי בגלגלי יצחק
 זבח משפחה לנו.
- ג. בפי כל איש נמצאת בשורה
 כי מצאו אבן יקרה
 נאווה לשכמו המשורה
 או נדברו גדלה ותורה
 כי תרחיב יי לנו.
- ד. נולד בן למציב בגין
 החקמות וניתן פגין
 משוב לכל שואל עגין
 כי מצא לחקמה מעין
 וגם דלה דלה לנו.
- ה. גאון מגאון נפרד
 ונעטה צדקה בשפרד
 ומיום אשר נולד ירד
 לא דאקה גלות ספרד
 לאמר מי יעלה לנו.
- ו. ברוך אשר נתן לקרוך
 ניר משורה ותוד גר ערוך
 בן יחיש מועד ארוך
 אל קוראים מגת דרוך
 קימה עזרתה לנו.

ו. אזחיל לו כי לא יזנח
 עם שנקק אליו גאנח
 כי יגע וכי לא הונח
 ואם הוא בית השף הונח
 שם אדיר יי לנו.

ג.

שיר אבל לפרידת ר' יוסף ולפטירת
 ר' יהודה אחי ר' משה בן עזרא.

א. שלום לַגֵּר שְׁשׂוּזָיו הַגָּלוּ
 חָדְלוּ מִנְחָמָיו אֶתְּהָ תַעֲדוּ.

ב. לְבִי כַתְּנוּר רִפְרוּד יוֹסֵף

גַּם שׂוֹד יְהוּדָה כְּבִדִי שִׁמְךָ
 וּכְאֵב שְׁלִישִׁים כְּאֵב לִי יוֹסֵף

כִּי מִמְרוֹרָיו בְּנַפְשִׁי נִתְּלוּ
 קִירוֹת לְבָבִי כְמוֹ הֵם חָלוּ.

ג. בְּנַפְשִׁי פְדוּתְךָ גְּבִירֵי מוֹשֶׁה
 כִּי גַם אֲנִי מִכְּבִי לֹא אֶחְשָׂה

עַל בּוֹא תִצְאוֹת בְּחַזְיוֹן קֹשֶׁה
 לֹא בָּעֵי יוֹם כְּנֶשֶׁר קָלוּ

עַד כִּי בְּנַפְשִׁי יִדְוֶדָּה כְּלוּ.

ד. חַד גּוֹאֲשׁוּ הַלְּכָבוֹת מְנוּ
 וְחַד בְּמִרְאֵה חֲלוֹם אֲרָאָנוּ

זֶה אֲזַכְּרֶנּוּ וְזֶה אֵינְנוּ
 עֵינֵי עֵדֵי אֵן לְמִרוֹם כְּלוּ ?

אֵךְ בּוֹ אֱלֹהִים לְפָנֵי נִגְלוּ

ה. הָאֵשׁ אִישׁ תְּמוּדוֹת בְּעֶפְרָן נִעְצָר
 אֲחֵרֵי אֲשֶׁר הַמְּאֹרֹת עָצַר
 חָדְלוּ תְּסֻדִים בְּאֵלוֹ אָצַר
 גְּשָׁם נְדָבוֹת וְלֹא גִזְלוּ
 לְרֵאוֹת מְאֹרָיו וְלֹא יָהְלוּ .

ו. שִׁיר אֶח מִפְרָד בְּלִבִּי בִידוּד
 וְשִׁיר בְּעֶלְמָה לְבָבָה וְיִדוּד
 כִּי מִנְעֵדָה בָּא וְלֹא בָּא הַיְדוּד .

ד.

על פרודת ר' משה בן עזרא .

- א. בְּגִדְתֶּם כִּי מִיַּדְעֵי וְרַעֵי
 בְּאֵלוֹ לֹא שָׁבַנְתֶּם בֵּין אֲלֵעֵי
- ב. מִנְעַתֶּם אֵת שְׂדוּמְכֶם לִי וְלִמְעֵנִי
 מִנְעַתֶּם אֵל יַעֲזֹרְכֶם מִיַּצְוֵעֵי?
- ג. הַלְשִׁפוּךָ עוֹד שְׂאֵרִית דָּם לְבָבִי
 אֲשֶׁר בְּלֹט גְּנֻבְתִּי מִדְּמַעֵי?
- ד. שְׂאֵלֹנִי: הַזְרַעְתָּ אֲהָבִים ?
- ה. עֲנִיתִים: בֵּן וְלֹא אֶלְחוּ וְרַעֵי
 וְאָמְרוּ לִי: הַתְּשַׁפְּעֵשַׁע בְּלִי אֶח ?
- ו. עֲנִיתִמוֹ: בְּנַפְשִׁי שְׂעִשְׁוֵעֵי
 מִזְמוֹת וְשְׂעִשְׁוֵעוֹ נַפְשִׁי בְּנַפְשִׁי
 וְלִי פְרָדָם בְּלִבִּי מִנְטַעֵי
- ז. מִיַּדְעֵי בְּמִדְעֵי מִצְאָתִים
 וְהָיוּ בְּעִיּוֹנֵי לִי לְרַעֵי

- ח. ואיך אֶזְכֹּר יָדִיד לֹא יִזְכְּרֵנִי
וְלִמָּה יִרְבִּינָה חַנּוּם פְּעָעִי ?
- ט. אֲשֶׁר יִלְוֶנָה בְּבֵין קִירוֹת לְבָבִי
לְמִיּוֹם גָּד וְלֹא לֹו בֵּין זְרַעִי
- י. וְעִזְרֵנִי אֲנִי מִחֻזֵּק בְּתַמִּי
וְאֶזְכִּיר אֶהְבֵּתוֹ קֵל רְגָעִי
- יא. וְאִם נִשְׁאַר כְּשַׁעֲרָה מִבְּרִיתוֹ
הֲכִי לֹא יִחְטִיאֶיךָ קָלְעִי ?
- יב. אֶהְבִּי אֲשַׁמְעָה כִּי נִהְפְּכוּ לִי
וְנִהְפְּכוּ עָלַי אֶרְצִי רְקִיעִי
- יג. וְכַמְעַט בַּעֲשֵׂה לְבִי צְחִיחַ
אֶבְל מִשָּׂה יִבְלַע סִלְעִי
- יד. גְּבִיר מִסֶּךָ יִדְוֹתוֹ בְּלִבִּי
כִּהְמָסֶךָ דְּמָעִי תוֹךְ גְּבִיעִי
- טו. וְצִיר גְּאָמֹן וְצִירִים גְּאָמֹגִים
לְפִירוֹדוֹ וְנִפְלְאִים נְגָעִי
- טז. וְלֹא יִשְׁעָה כָּאֵב נִוְדוֹ לְהַבְלִיג
וּמִיּוֹם גָּד עָדֹן רָקִי בְּלִנְעִי
- יז. אֱלֹהֵי הַעֲבֵר פְּגָעִי נְדוּדוֹ
וְשִׂים אֶת מִלְאָכָי פְּגִי פְּגָעִי !

ה.

שיר אהבה.

- א. לְקִנְיַת חֶלֶל הַשְּׂמֶךָ קָרֵב בְּחֻזֵּקִי
וּכְאִשׁ נְדוּד הַאֲהָבָה פְּדִלְקִי

- ב. מאסת בי על בן תריקי לי תנית
 נאני בנפשי אמסה תריקי (א)
 ג. בענת צבי לא טוב היות דורה שקבי
 קרבי ורקבי הנדוד התריקי!
 ד. ערש דני הפכי לערש תענוג
 ודבש וחלב אוהבה תניקי!

ו.

בקשה לדידו לשוב אליו.

- א. שמש אשר פנה וצל המעלות
 נוח להשיבו עוד באור השחר
 ב. בא נא ידידי בי קה ושוב
 תלום אלה מצפים לה ואל תתאחר!

ז.

- א. בניתם למימי מעין ותאמרו
 הנה לאט הלכים במי שלוח

הערות

(א) הוראת המלה תריקי פה לא אדע בכבוד, ואולי ל"ל תריקי בתו"ת
 בהוראת תריקת השנים או הדיקוי מן והדקות (מיכה ד' י"ג).
 גם בדוחק נוכל לפרש כי המשורר יתאמץ בנפשו לבלי הריק תניתו
 גם הוא להלחם עם אהובת נפשו ולשלם לה מדה כנגד מדה.

ב. מה תַעֲשׂוּ עָמִי (א) ויִמְיִי מִי גֵאוֹן
יִרְדֶּן אָבֵל מִיָּם אָבֵל מִי גֵחַ (ב).

ח.

שיר לחתן.

א. שָׁמַח בְּחֹר בְּיִלְדוּתָהּ
וְאַרְהִי (ג) פְּרִי שְׂמֵחָתָהּ
אַתָּה וְאַשֶׁת נְעוּרֶיךָ
הַבָּאָה אֶל-בֵּיתָהּ.

ב. יָקָר בְּרָכוֹת אֵל מְיֻחָד
תִּבְאֲתָה לְרֵאשִׁיף יַחַד
וּבֵיתָהּ שְׁלוֹם מִפְּחַד
וְכֹל מִתְקוּמָם בָּהּ נִקְחָד
וְאִם תִּשְׁכַּב לֹא תִפְחָד
וְשִׁכְבָתָּ וְעִרְבָה שְׁנֵיתָהּ.

הערות

- (א) עמי, אולי ל"ל עמו.
(ב) אבל הראשון בהוראת נהר ונחל כמו (בדה"ב ט"ז ד') אבל מים, ומי
נה הוא המבול, או ירמזו לספור הכתוב משכרות נח במשחה
היין?
(ג) לשון אריתי מורי עם בשמי (שה"ש ה' א').

- ג. תִּדְרֹךְ חֲסָנִי רַבֵּב וְיַצִּלַח
 וְתִפְאַרְתְּךָ תַעֲלֶה וְשַׁלַח!
 וְלֵב אִיבֹרֶךְ אֵל וַפִּלַח
 וְחִטָּאת גְּעוּרֶיךָ יִסְלַח
 וַיְבָרְכֶךָ בְּכָל-מִשְׁלַח
 יָדְךָ וּבְכָל תְּבוּאָתְךָ .
- ד. וַיִּזְכֹּר צוּרְךָ וּבִרְאָה
 בְּעֵת מַבּוֹא הַטּוֹב יְבִיאָה (א)
 כִּי בָגִי יָמִים יְבוֹאוּךָ
 וַיְכַוְּיָה דְבָאָה
 בְּרוּךְ אַתָּה בְּבוֹאָה
 וּבְרוּךְ אַתָּה בְּצֵאתְךָ !
- ה. דְּבָרְךָ בְּמַתִּי תָם וּבִין תִּקְנֶה
 לְמַעַן תִּשְׁפִּיל בְּכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה
 וּבֵיתְךָ יִבּוֹן וַיִּבְנֶה
 וְשָׁלוֹם תִּקְרָא וְאֵל יַעֲנֶה
 וְשָׁלוֹם גּוֹתְךָ וְעַם אֲבָגִי
 תִּשְׁנֶה בְּרִיתְךָ .
- ו. הַזִּוְדָה יַעֲלֶה וְלֹא יֵאָסֵר
 וְאִיתְךָ יִקְרָא וַיִּבְמֵר

ה ערות רשד"ל

(א) זכור את בוראך בעת אשר יבוא אותך אל מבוא הטוב .

ואזרקה בגלילות ושחר (6)
 אז יבקע פשחר
 וילך מרתם משחר
 מר ילדתה .

ז.

גם זה לחתן .

- א . יכונן חתני מנוחיו
 כגון בשמיני ומקדחיו
 וברכות איתן ואזרחיו
 תבואתה לראש חתן
 ולקדקד נזיר אָחיו .
- ב . היום רבו שמחות
 ונגיל בארבע הרוחות
 והלשונות בשפחות
 ממתרות לדבר צחות
 ויבום עלי לוחות
 חקקות שיר בלי למחות
 והלבות והטוחות
 מאמינים בשבחי .
- ג . ומה נעים נפול חבלים
 לבן נשיאים בבת אצילים !

הערות רשד"ל

(6) ענין שחרות וחשך .

ומה־טבו אהלים
 נטויו פנחלים
 נערוגות האהלים
 קטרת מור לאף מעלים
 ותמרות אבקת רכלים
 יעידון בו ברכילים
 וקהדר , ואין מעלים —
 בפניהם מורחיו .
 ד. דרוף עז כי לה יאות !
 ונאה כי לה לגאות !
 ויעלתה בנשיאות
 היא בצבאותיהן אות
 ומבין אלפים ומאות
 גדיבות קה נקראות
 ולשונות נכאות
 קשמה חן חן תשואות
 לפגעי בזמן קראות
 אל־תגעו במשיחיו !
 ה. הניעין בלתה גדיבות ?
 והם לה גחלת אבות
 ולמשינה מרפבות
 רצות בקם ושבות
 ומרחוק ללגבות
 תמונותיכם קרבות
 ואיש ישיר אהבות
 בשמכם ומצא רחבות

וְיִשִּׁיר שִׁירֹת עֲרֻבוֹת
בְּנֶפֶת בֵּין מְלָקוֹתָיו .

י

שיר לחתונה.

- א. באו וראו חוד חֶמֶן וְהוֹד שְׁשֻׁבֵינֵינוּ סְבִיבו
וְשִׁמְחוּ בַּיּוֹם הַתְּנַתּוֹ וּבַיּוֹם שִׁמְחַת לְבוֹ !
- ב. וְגִילּוֹן אֲצִילֵי תְמוּנֵי הַיּוֹם בְּעַרְכֵי רְגָנֵי
בְּאִמְרֵי לְשִׁמְרֵי אֲמוּנֵי זֶה הַיּוֹם עֲשֵׂה יי
נְגִילָה וְנִשְׁמְחָה בּוֹ .
- ג. וְנַעֲלַת חַן בַּיּוֹם תִּתְעוֹרֵר וּבֵין עֲלָמוֹת תִּשְׁתַּרֵּר
וְשִׁירֵי יְדִידוֹת תִּבְרַר וְלִקְנֵאת דֹּדָה תִּשׁוֹרֵר
לְאִמֹר אֵלַי תָּבֵא .
- ד. הַדְּיָה וְרוּחַ דֹּדָה גִּיתְעַנֵּג בְּמִצְפּוֹן לְבִידָה
בְּשִׁבְתָּהּ לְגִנְדוֹ בְּשִׁדָּה וְהוּא מִתְרַפֵּק לְצִדָּה
כְּמוֹ מְלֶךְ בְּמִסְבּוֹ .
- ה. הִיָּה יִהְיֶה רְעִיבִים נִחְמַד בְּאִזֵּר צְהָרִים
וּבֵין יְהוּדָה וְאַפְרַיִם כְּעֵץ שְׁתוּל עַל פְּלִגְרִימִים
עוֹרְבֵי בְּאִבּוֹ ,

יא.

גם זה לחתונה.

- א. פזכבי תבל פיום תכרו
 בצקא רום לא נמצא בהם
 ב. תמדה כימה תכרתם, פי
 רוח לא יבא ביניהם
 ג. פזכב מזרח בא למערב
 מצא שמש בקנותיהם
 ד. הקים חפת ענפי עבות
 לשמש שם אהל בהם.

יב.

כמו הנ"ל.

- א. זמן מעדנה (ה) מלא עדנים
 וימים בתתנה התנים
 ב. בפתחם תן שמרוהו קרובים
 ורמוניו לה בלבד צפונים
 ג. צבתי חן אשר פצעה לך
 ימי פרוי (ג) פצעים נאמנים
 ד. בעינים עשאים אל לצדקה (ג)
 בהעשות צרי מן הפתנים

הערות רשד"ל

- (א) ענין קשר, מלשון מעדנות כימה, והוא הסך מן ענד.
 (ב) בימי פירודה וריחוקה ממך.
 (ג) לרפואה לך, לשון צרי.

- ה. וְשִׁפְהָ שֶׁלְחָה אִזְּ בָּךְ רְשָׁפִים א
- ו. וְהוּן הִיא בֵּין שִׁפְתֶיךָ פְּנִינִים
אֲשֶׁר תִּלְעַג ב לְכִימָה בַּעֲגִילָה
- ז. וְלִפְתֵּר בְּחֵד הַשְׁהַרְזִים ג
שִׁפְתָּה צוּף וְאַפָּה מֵר וּמֵל--
- ח. צִבְיָה הִיא וְלֹא בָעֵת צָבָאוֹת ד
וְאִין אֶבְרֵן יִקְרָה מִפְּנִינִים
- ט. גַּעַם חֲתָן וְהַתְעַנֵּג וְאֵל תִּשְׁ--
כָּתַח דוֹדִים לְמִנְחָתְךָ גְּבוּנִים ה
- י. וְרִיב לָהֶם כְּהִיּוֹם עִם זְמַנָּם
וְדַת ו לְעִשׂוֹת גְּמֻקָּה בְּיַגְזִימִים
- יא. שְׁלַח לָהֶם אֲשֶׁר יִשְׁפֹט עֲלֵיהֶם ו
כְּלִי מִלֵּא בְּשִׁבְעִים הַזְּקֵנִים ח

הערות רשד"ל

- א) רשפי אש החשק .
- ב) הזכיה הנ"ל תחפיר כוכב כימה בהוד העגיל שלה .
- ג) באתד משהרוגיה .
- ד) ולא כאחת הזבאות , לא כשאר לביות .
- ה) מזפים למנחתך .
- ו) מלזה וחובה .
- ז) היין שופט ומושל בשותיו .
- ח) יין בנימטרוא שקעים .

יג.

כנ"ל.

- א. שְׂאוּ שְׁלוֹם לְמַבְחַר הַחֲתָנִים
 וְאֵל הַיּוֹדִים וְרַעִים גְּאֻמָּנִים
 ב. שְׁלוֹם הַזֶּדֶן וְיִחְזַק רְחוּק גְּעִיזוֹ (ה)
 וְלִבֵּי יַחֲזוּם (ו) פָּנִים בְּפָנִים
 ג. בְּהַתְחַבֵּר שְׂגִי יִלְהִי נְדִיבִים
 בְּגִי שְׁזַעִים וְנִמְעֵי גְעֻמָּנִים
 ד. וַיֵּאִירוּ בְּעַד חֶסֶה פְּגִיחִים
 בְּכֹכְבִים בְּעַד עֵב הַעֲנָנִים .

יד.

כנ"ל.

- א. שְׂאֵי כְּנָפֵי שְׁהָרִים וַעֲרָבִים
 שְׂאוּ אֵל בְּדִיבִים בְּתִנְדִיבִים !
 ב. לְהַר הַמֹּר שְׂאוּ גְבַעַת לְבוֹנָה
 וְלִצְבֵי חֹן שְׂאוּ יַעֲלֶת אֲהָבִים !
 ג. וּכְתָבוּ מִשְׁטָר מִהַר וּמִקֵּץ
 בְּרִקְוֵעֵי רְקִיעִים לְהַ בְּתָבִים (ו)

הערות רשד"ל

- (א) יגדל שלומו של ידיד אשר הוא רחוק ממני בגופו .
 (ב) ולבי יראה עיניו .
 (ג) הכתבים של שער מהר ומתן שתכתבו לה , כתבו אותם בגליונות
 הרקיעים .

- ד. לְבַת חֲמָה אֲשֶׁר נִשְׂאָת לְכִימָה
וְהִיא שׁוֹמָה בְּחֲדָרֵי הַקְּרָבִים
- ה. וְהִלָּכְבּ וְהִנָּפֵשׁ, וְיִקַּל,
תָּנּוּ לָהּ (ח), לֹא כִסְפִים אִי זְהָבִים!
- ו. וְהִרְחִיקוּ יָמֵי פְּרוּד, וְצִוּוּ
לְאַסֵּף הַרְחֹקִים הַקְּרוּבִים!
- ז. וְשִׁפְתֵי חֵן אֲשֶׁר דָּמּוּ שְׂבִיבִים
וְרִיקוֹן עַל שְׂרוּף הַשָּׁקֵם רְבִיבִים (ט)
- ח. וְצִוּוּ לְהֵטִי חֶרֶב סְבִיבָם
וְיִסּוּרוּ, וְיִרְמוּ כְּרוּבִים (י)!
- ט. וְיִסְתַּפֵּף בְּגֵן גְּעוּל בְּעֵלָיו
וְיִקְבּוּ מִקְרָבָיו הַלְהָבִים
- י. בְּיַוֵּן חֲמָה אֲשֶׁר יִסְעַד לְבָבו
וְלֹא יִסְעַד לְבָבו יוּן עֲנָבִים

הערות רשד"ל

- (א) תנו לה למהר ומתן הלכ והנפש, וכל זה יהיה עדיין דבר קל לערכה.
- (ב) שפתי הכלה, הדומים באדמימותם לשביבי אש, עם כל זה הם מריקים כעין רביבו מטר ומים קרים על נפש עיפה השרופה באהבתם.
- (ג) ויסורו להטי החרב, וירמו הכרובים (שומרי ג"ע זה), כדי שיקרב החתן.

- יא. אֲמִירִים מְעַצִּי עֵדֶן קְצוּבִים
 אָקֵל מִמִּתְחַצֵּב הַיָּקָר הַצּוּבִים (א)
 יב. הַתְּנַתֶּם (ב) בְּעֵת רָצוֹן וְשִׁשׁוֹן
 וַיִּמִּים לַעֲשׂוֹת חֶפְצָם עֲרָבִים (ג).

מו.

כנ"ל.

- א. שְׁלֹמֹת בְּקֶבְצוֹ בַיּוֹם הַמּוֹנִים
 לְבֵית הַחֵן מִפְּאָר בְּהַתְּנִים
 ב. וְטוֹבוֹת נִסְפָּחוּ תְּמִיד אֲלֵיהֶם
 בְּתוֹכָם (ד) רָבְדוּ חֶפֶת הַתְּנִים
 ג. וְכִימָה חֲפָרָה לְכֶסֶל, וְהִנֵּה
 מְאֹרֵיהֶם עָלֵי אֶרֶץ נְכוֹנִים
 ד. וּפּוֹרוֹת (ה) עַל-פְּנֵי אֶרֶץ, כְּמוֹתָם
 יְהִי גִזְעָם וְעַל פְּאֹרוֹת אֲמוּנִים (ו).

הערות רשד"ל

- (א) החתן והכלה, הנמשלים לענפים כרותים מעצי עדן, ולא זו בלבד
 אלא חלוצים ממתלב הכבוד.
 (ב) סיוס המאמר הקודם.
 (ג) אחראים.
 (ד) בבית החתן.
 (ה) ענין פריה ורביה, כימה וכסיל שנתחברו תפרינה ותרכינה על פני
 הארץ, כן נ"ל.
 (ו) כמוהם יהי גזעם, וכמוהם יהיו גם הענפים האמונים וגדלים על
 פארותם, כלומר גם בני צניהם.

מז.

כנ"ל.

- א. קָהָה מִן הַהַיָּבֵס מִנְחַת עֲנָפָיו
אֲשֶׁר פָּרַשׁ עָלָי עֲרֻשְׁךָ כְּנָפָיו
- ב. אֲשֶׁר נָתַן לְפִידוֹתַי יְדִידוֹת
וְרָצַף אֶהְבֵּה נָתַן רָצָפָיו
- ג. וְרוּחַ נֶאֱצַל מִבֵּית אֲצִילִים
נִשְׁאַף לְיָדֶיךָ רוּחַ נִשְׁפָּיו
- ד. אֲמִיר בְּשֵׁם יְנִיפוּהוּ נִשְׁמוֹת
וְיֹזֵל מִדָּם וְנִפְתָּ עַל-מְנוּפָיו
- ה. סַעֲיַף תִּמְרֵךְ וְצִמְרָתוֹ כְּלִי־חַן
וְלִידִידוֹ תְרוּפָה מִטְרָפָיו
- ו. וְגַן גְּעוּל שְׁמֵרוּהוּ כְרוּכָיו
וּפְרָדֵם חַן סְבִיבוֹהוּ שְׁרָפָיו
- ז. קָרַב חֶסֶן וְאַל-תִּירָא, לְמַעַן
בְּיַדְךָ אֹת לְהַפֵּר אֶת-בְּשָׁפָיו.

יז.

כנ"ל לחתן ששמו יהודה.

- א. אָרִי גִלְעָד בְּפִי שְׁרָף קִעוּפָה
הַיֵּשׁ חָפָה עָלַי כִּזְאֵת תְּחוּפָה?
- ב. הַשְׂנֵקָה דְּמִתָּה יוֹנֵת רְחוּקִים
אֲשֶׁר לְחוּר מְנוּחָה לָּהּ תְּעוּפָה

ג. סְבִיבָה יִתְנֶה דְגָל יְהוּדָה
וְהִיא גַם הִיא סְבִיבוֹתָיו תְּחוּפָה ה' .

יח.

כנ"ל .

- א. בְּתוֹלוֹת עַל-שִׁירְתָּן וְכִנּוֹר עַל-כְּנִיָּתוֹ
לְעֵלּוֹ הַיּוֹם בְּחֶתֶן יֵצֵא מִחֶפְתּוֹ .
- ב. הַיֶּקֶל כְּבוֹד בְּלוֹ וְאֶכְרַת שְׂדֵי צֵלוֹ
צֵאוּ וּרְאוּ קְהֵלוֹ בְּעֶמְרָה שְׁעֵטְרָה לוֹ
אִמּוֹ בְּיוֹם חֲתָנָתּוֹ .
- ג. יוֹכֵשׁ מִמִּשְׁבַּת יִלְדָיו אֲהֵרָה נְאֻמְנוּ יִתְדָיו
וְגַם הוּא הוֹצִיא חֶסְדָיו וְכְבוֹד עֲשֵׂה עֲמוּדָיו
וְנִדְיבוֹת רְפִידָתּוֹ .
- ד. רוּאָיו יֹאמְרוּ אֲשֶׁרְיוֹ בְּשִׁלְמוֹ לְאֵל גְּדָרָיו
כִּי יִמְלֵא מְקוֹם הַרְיוֹ וּבְחֻצִים מְבַגֵּי גְעוּרָיו
יִמְלֵא אֶת-אֲשֵׁפְתּוֹ .
- ה. כְּזֹאת תִּהְיֶה מִשְׁאֵלַת בֵּית וְהוֹן וּמִמִּשְׁלַת
וְאִשֶׁת גְּעוּרִים מִשְׁכָּלַת וְיִזְתַּר מִזֹּאת לְתוֹחֶלֶת
יְיָ הוּא גְּחֻלָּתּוֹ .
- ו. זְמַנּוֹ לְמִלְאֵת תְּאוּהָ רֹאשׁוֹ מְשׁוּשׁ וְחֻדְהָ
וְסוּפוֹ אֲחֵרִית וְתִקְנָה וְלִהְיוֹת סֶבֶת שְׁלוֹנָה
סְבִיבוֹתָיו סֶבֶתּוֹ .

הערות רשד"ל

(ח) חולי ל"ל תחוסף, מן עלמות תופפות (תהלים ס"ח כ"ו), מתופפות
על לבנהן (נחום ב' ח').

ימ.

על פרוד אהובתו.

- א. מה לך צביה תמנעי צירוף
 מדוד זלעיו מלאו צירוף?
 ב. לא תדעי פי אין לדורף מזמן
 בלתי שמוע קול שלומותך
 ג. אם הפרידה על שנינו נגזרה
 עקרי מעט עד אהיה פגיה
 ד. לא אדעה אם בין זלעי געצר
 לפי ואם גלף למפענך
 ה. חי אהבה! נכרי ימי תשקה כמו
 אובור אני לילות תשוקותך
 ו. באשר דמותך בחלומי ועבור
 כי אעברה נא בחלומותך
 ז. ביני ובינה גם דמעות יתמו
 גליו ולא אוכל עבור אליך
 ח. אף לו פעמוך לעקרו קרבו
 אז נבקעו מימיו לכה בגלך
 ט. לו אחרי מותי באוני ועלה
 קול פעמון זהב עדי שולך!
 י. אז תשאלי לשלום ידיך ובשאל
 אשאל בדוביך ושלומך
 יא. אכן עלי שפכה דמי לפי שני
 עדים לתנוה ושפתותיך

- יב. איך תאמרו לא בן זתם עברי
 עלי דמי ועל פי שפכו יבנה
 יג. מזה תחפצי מותי והן אחפזי אני
 שנים להוסיף על שני היום
 יד. אם תגזלי נומי כליל חשקי הלא
 אתן שנת עיני לעפעפוף
 טו. מימי דמעות לחכה אשה וגם
 אכני לכבות שחקי מימך
 טז. באתי באש חשקה ומי בכני אהה
 לפי בדמעומי וגחלונך
 יז. בין מר ומתוק ועמוד לפי זתם
 ריש הקדור ודבש נשוקומך
 יח. אחרי דברך בפחים רקעו
 אותו פתילים קצצו יבנה
 יט. מראה דמות אדם עלי ספיר
 בעת אראה שפתך על שגוף
 כ. שמש בפגוף וליל תפרשי
 על זגרי עבי קוצומך
 כא. גישי ורקמה הם כסות גופך
 אכר בתן וביזפי כסות עינך
 כב. משפית עלמות מעשה ידי איש
 ואת ההוד והתקדה שכיזומך
 כג. תרם וסתר עש ובימה קנאי
 להיות באימך ואחיומך
 כד. בגים וקנות חשבו אם חפשו
 להיות עבדך ושפחומך

✓
 19

עלי

- כה. לא אֲשַׁאֲלָה מֵהוּן וְמִן חֶלְקִי
 לְבַד מִחוּט שְׁפָתֶיךָ חֲגוּר מִתְנַיֶיךָ
- כו. יַעֲרִי וְדַבְשִׁי בֵּין שְׁפָתֶיךָ
 כְּמוֹ נֶרְדִי וּמִזֵּי בֵּין שְׁנֵי שְׂבָרֶיךָ
- כז. שְׁמַתֶּיךָ כְּחוֹתֶם עַל יְמִינִי לוֹ אֲנִי
 אֶהְיֶה כְּחוֹתֶם עַל זְרוּעוֹתֶיךָ
- כח. אֲשַׁבַּח יְמִינִי מִשְׁמָאֵלֵי יַעֲלֶה
 אִם אֲשַׁבְּחָה אֶהְבֵּת כְּלוֹלֹתֶיךָ!
- כט. תִּמְרֵי נְדוּד לְבִי בְּזִכְרֵי יַעֲרֶה
 נֶפֶת שְׁפָתַי מִנְּשִׁיקוֹתֶיךָ
- ל. בִּיחִי בְּרִיחִים מִזֵּר דְּרוֹבָה אֶמְתַּרָּה
 אוֹלֵי בְּרִיחֵי אֲשַׁקֶּה אֶפֶיךָ
- לא. הִנֵּה כְּבוֹד נָשִׁים תִּהְלָקֶן
 וְאַתָּה בָּךְ נִכְבְּדוּ הַיּוֹם תִּהְלוּתֶיךָ
- לב. בְּשֶׁרֶה בְּנֹזֶת תִּשְׁקֵן אֶלְמוֹת
 אֶהְבֶּה תִּשְׁתַּחֲוֶינֶיךָ לְאֶלְמוֹתֶיךָ
- לג. מִי יִתְּנֵנִי אֶתְּךָ עַד אֶאֱרָה
 בְּשֵׁם וּמִזֵּר מִבֵּין הַדְּיֻכּוֹתֶיךָ!
- לד. לֹא אֲשַׁמְעָה קוֹלֶךָ אֲבָל אֲשַׁמַּע עָלַי
 סִתְהִי לְבָבִי קוֹל צְעָדוֹתֶיךָ
- לה. פִּקְדֵי בְּיוֹם פִּקְדֶיךָ לְמִיּוֹת חֲלָלֵי
 חֲשַׁקֶךָ וַיּוֹם בּוֹ יִחְיוּ מִמֶּנֶךָ
- לו. נִפְשֵׁי לְהַשִּׁיב אֶל גְּוִיָּה מִי בְּיוֹם
 נִסְעָךָ בְּצִאתֶךָ יִצְאָה אַחֲרֶיךָ
- לז. בְּשָׁלוֹם יִדְבַּרְךָ יַעֲלֶת חֵן שְׂאֵלֵי
 אִם הַזְּמַן יִשְׁאֵל שְׂאֵלוֹתֶיךָ

לח. שובי וצורנו ושיבך אל מחוז
 חפצך ואל ארץ מקדומך !

ב.

על שושני האביב ובהלת ר' יצחק אליתום.

- א. ארץ כילדה היתה יונקת
 גשמי סתיו אתמול ועב מונקת
- ב. אז היתה כלה בלואה בסתיו
 נפשה לעתות אהבה שוקקת
- ג. השקה לעת הודים עדי נגע זמן
 קנין ובו נרפא לבב חושקת
- ד. בלבוש ערוגת פו ורקמת שש קבת
 מתענגה בלבוש ומתפנקת
- ה. כל יום תליפות הרקמות תחליף
 ולכל סבביה קסות חולקת
- ו. מיום ליום עיני צמחים תהפוך
 עין דר לעין אדם ועין פרקת
- ז. תלבין ותזריק את נגם את מאדים
 תמשיל צבנה אוהבה נושקת
- ח. ופו פרתיך מאד עד אהשוב
 כי כזבבי אל היתה עושקת
- ט. פרדם שלחיה שחרגוהו בבת
 גסו ברשפי אהבה נושקת

- י. קרה קר שֶׁלֹג בְּיַד תּוֹמֵשָׁה אֶבֶל
 בִּינוֹת קִרְבּוֹי הוּא פֹאֵשׁ דּוֹלֵקָת
 יא. מִתּוֹךְ כְּלֵי חַרֵּשׁ כְּחֶרֶס תַּעֲלֶה
 בְּגִישׁ כְּלֵי שֶׁחַם וְהוּא מוֹצֵקָת
 יב. בָּה יִהְיֶה תַּחַת צְלָלִים עַל סָבִיב
 גְּנֹה לְבִכּוֹת הַרְבִּיבִים שׁוֹחֲקָת 21
 יג. תִּשְׁמַת וְדַמְעָתָה בְּפִגְיֶה רְסִים
 כְּזוֹק בְּדִלֹחַ מַעֲנֵק זִרְקָת
 יד. מְשִׁישׁ עָלֵי קוֹל סִים בְּעַל עִסִים וְקוֹל
 יוֹנֵה מִנְהַגָּת וְסוֹד מִמְתַּקָּת
 טו. תְּרוֹן בְּעַד עֲרֵה בְּרוֹן עֲלֻמָּה בְּעַד
 מְסֻךְ וְרִמְקָת וּמִשְׁתַּקְשָׁקָת
 טז. נִפְשֵׁי לְרוּחַ הַשְּׁחָרִים שִׁחְרָה
 כִּי בָה לְבִיחַ מִיְדִיד חוֹבֵקָת
 יז. רוּחַ מִשְׁתַּקָּת וְתַצִּיף הַהַבִּים
 רִיחוֹ לְחוֹשְׁקִים רְחֵקוֹ מִרְחַקָּת
 יח. וְסַעִיף הַבַּיִת וְגֵאָה וְיִכְפַּל וְכַף
 תְּמַר בְּרוֹן צְפוֹר לְכַף סוֹפָקָת
 יט. מִתְנַזְפָּסָה מִשְׁתַּחֲוֶה נֶגֶד פְּגִי
 יִצְחָק וְתִבְרָ עִם שְׁמוֹ שׁוֹחֲקָת
 כ. תֹּאמֵר: הֲלֹא עָשָׂה אֱלֹהִים לִי צְחוֹק
 כִּי בַעֲבוֹת יִצְחָק אֲנִי מִתְחַנֵּק!
 כא. אוֹמֵר, וְאִין מִשִּׁיב אֲמֹרִי, עַל שִׁבַּח
 הוֹדוֹ — וְאִיֵּן שְׂמֵעָה מִצְדָּקָת
 כב. שֵׁם כָּל נְדִיבִים נִחְלַת אֵל טוֹב וְרַע
 אֲכֹן שְׁמוֹ בַּק טוֹב בְּלֵי מַחֲלָקָת

- כג. מה נעמה אזני בשמעו פאשר
 נפשו בזכרו היתה עוסקת!
 כד. אף בתזותה את דמותה יספה
 שבת וכפלים לעיר מעתקת
 כה. ה, הנגביר יצחק, לשוני מענה
 צחות ושיר תחביר ולא מפסקת
 כו. פי אכרתה עמך ומי מי פריית
 ממהללה בל תהי שותקת
 כז. מה זאת אקדם משגתיה והו
 נפשה ככל מיני יקר מדבקת?
 כח. ה הנדיבות אהליהו תקעו
 ולך תבונה מחנה מועקת
 כט. נפשה גדודי התבונה רותה
 ולתעלומיה אחרות מלקת
 ל. פי מצאה קו לה בלפה ותהי
 משפעשעה עמך ומתרפקת
 לא. לבן פנה ורבה וסגחיל נרעה
 רום נדיקה לה ניד מעגקת!
 לב. וראה בני בנים לקניה ועב
 חסד עליהם תהיה יוצקת!

כא.

ראה בחלום מפלת מלכות ישמעאל
שנת תת"ץ 1130.

- א. נמַתָּ וְנִדְבַמְתָּ וְחָרַד קַמְתָּ
מָה הַחֲלוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר תִּלְמַתָּ ?
- ב. אוֹלֵי חֲלוֹמֵי הַרְאָה שׁוֹנְאֵה
כִּי דַל וְכִי שֶׁפֶל וְאַתָּה רָמַתָּ ?
- ג. אֲמָרוּ לְבֵן הַגֵּר : אֲסוּף יַד גְּאוּה
מִבֶּן נִבְרַתְהָ אֲשֶׁר זָעַמְתָּ
- ד. שֶׁפֶר רְאִיתִיהָ וְשׁוּמָם בַּחֲלוֹם
אוֹלֵי בְהַקְיִץ בֶּן קָבֵר שֶׁמְמַתָּ
- ה. וְשָׁנַת תת"ץ תִּתֵּן לָהּ כֵּל גְּאוּה
תַּבּוֹשׁ וְתַחֲפוּר מֵאֲשֶׁר זָמַמְתָּ
- ו. אֵת הַ אֲשֶׁר גָּקְרָא שְׁמִיךְ "פִּרְא אֲבוֹשׁ"
מָה בְּבִדְהָ יָדָה וְכִמָּה עֲצַמְתָּ
- ז. אַתָּה מִקִּירָא "פּוּם מִמְלַל בְּבִרְבֵּן"
וְאֲשֶׁר בְּקִדּוֹשֵׁי זְבוּל גִּלְחַמְתָּ
- ח. אַתָּה "חֶסֶף טִינָא בְּבִגְלֵי פִרְזֵלָא"
פְּאַחֲרֵית בְּאַתָּה וְהִתְרוֹזַמְתָּ
- ט. אוֹלֵי נִגְעָה הָאֵל "כְּאַבְנָא דִּי מִחַת
צִלְמָא" וְשִׁלְמָם לָהּ אֲשֶׁר הִקְדַּמְתָּ.

כב.

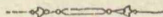
קינה על מות אב־ראל חסן יהודה אבן־עזרא.

ראה כי האגוז הגל והזמן נהפך לצר עליו והגז קנו!
אך שֵׁת לִכְבוֹ לְהַרְזֵג בְּבָנֵי יִקְר וַיִּהְרַג כָּל מַחְמַדֵּי עֵינַי.

פָּרִיץ תְּמוּל פָּרִיץ בְּאַרְבַּעַת בָּנָי עֲזָרָא וְהַמְתִּיק סְבָכֵי מַיִן

אַל הִשְׁגִּים הִרְחֹקִים אֶהְמָה בִּי אֶתְנֶה יָמִים וְנִיפֹן זַיִן

אֲשָׂאל בְּעַד יוֹסֵף וַיֹּאמְרוּ לִי "סִבָּה" וּבְעַד יְהוֹדָה יֹאמְרוּ לִי: אֵיךְ!

מחלקה ד.

פתגמים, משלי מוסר, מכתבים וחידות.

א.

- א. אם גפֿשֿה יִקְרָה בְּעִינֶיהָ
 או בְּעֵרָה רָמָה רִצְוֶנָה
 ב. יִצְרָה יְהִי סוּסָה בְּלוֹם הַפָּה
 לְדוֹם וְגַם לְמִשּׁוֹל בְּאַוִּיָּה (ב)
 ג. שֶׁקֶל יְהִי כוֹבֵעַ עָלֵי רֹאשָׁהּ
 צֶדֶק יְהִי אֲזוּר בְּמַתְנֶיהָ
 ד. לֶקֶד בְּכָל-סִתּוֹם חֲנִיתָהּ
 לִירוֹת בְּכָל-מַפְלָא שְׁנוּנֶיהָ (ג)

הערות רשד"ל

(א) יהי ילך בלוס הפה כמו שאתה עושה לסוסך (תהליס ל"ב ט'),
 באופן שלא תהיה מרכה דברים, וגם תמשול באוניך לבלתי תת
 לב לכל הדברים אשר ידברו. הדגשתי הדל"ת כדי שיוכן
 שהוא מלשון וידם אהרן ותבריו, וגם יתכן לנקד לדום, וגם
 לכתבו חסר (לדום).

(ב) לכך יהי חניתך וקשתך לירות חניך שנויים בכל תעלומות ולחקור

- ה. מלחמתה תשים תעודתה
 ח. חכמה ומוסרי המונגה (ה)
 ו. שים חן ושקל טוב לבושיה
 ז. ישר ונצנע סדיגיה
 ח. מושפט ומישרים תדירה
 ט. שם טוב ואהבת-כל שמננה (ו)
 י. תורה ותקיה מונגיה
 יא. מקרא וסודיה עדגיה
 יב. מושגה ורזיה באסיה
 יג. תלמוד וקשיותיו פנגיה
 יד. שמי וגם הלל חבגיה
 יו. יוסי ורב אסי שנגיה
 יז. קל ברחבה שים מרוגה
 יח. ובצל תבונה שים מלוגה (ז)

הערות רשד"ל

- ולהבין בכל סתום, ובמקום לירות כתוב בדיוחן לאות .
 (א) המוניך, הכוונה לבאיך, אנשי מלחמתך.
 (ב) השם הטוב והיות רוח הבריות נוחה הימך, באופן שיהיו הכל אוהבים אותך, אלה יהיו שמניך, כשמן הטוב על הראש הנותן ריח טוב למרחוק.
 (ג) אל תתעכב ברחובות לשמוע דברי המון העם, אך תהיה דירת קבע שלך בכל החכמה, בבתי החכמים. רחבה להוראת רחוב הוא לשון משנה, וכבר היה אפשר לומר ברחובות.

הוצאת אחיאסף:

ספרים שונים :

- (א) קרות היהודים בספרד (י"ג חוברות) א. ש. פריעדבערג.
(ב) דניאל דירונדה (כ"ד חוברות) . תרגום ד. פרישמאן.
(ג) אפרים קוה (ט' חוברות) . . . תרגום י. ח. מאוויאו.
(ד) זכרונות לבית דוד . . . . . א. ש. פריעדבערג.
חלק ראשון (כ"ב חוב'). מחלק שני לע"ע ו"ב חוב'.
(ה) תולדות השלמת האדם. . . תרגום ד. פרישמאן.
כרך ראשון (ל"ג חוב'). מכרך שני לע"ע ו' חוב'.
(ו) מוצאי גולה (לע"ע ו' חוברות) . . ש. פ. ראבינאוויץ.
(ז) ספר החנוך (לע"ע ו' חוברות) . תרגום י. ל. דאוידאוויץ.
(ח) אחיאסף [לוח-עם] חרנ"ד.
(ט) אחיאסף [לוח-עם] תרנ"ה.

 מחיר כל חוברת 7 קאפ. מחיר הלוח „אחיאסף” תרנ"ד
75 קאפ. (כל אלה בלי פארטא. מחירי הפארטא
רשומים מעבר לרף). מחיר הלוח „אחיאסף” תרנ"ה
1 ר"כ עם פארטא.

כל הספרים השלמים ימצאו להמכר גם מכורבים הדר
בבד אנגלי, על כל עקו' מכורך יוסיפו עוד 30 ק. בעד „תולדות
השלמת האדם”—50 ק. בעד הלוח תרנ"ד—35 ק. בעד הלוח
תרנ"ה—40 ק. בעד פארטא עוד 4 ק.

הוצאת בן-אביגדור:

- (א) ספרי אגורה. קבוצה ראשונה. . . כ"ה חוברות .
(ב) " " קבוצה שניה. . . לע"ע ט"ז חוברות .
מחיר כל חוברת 5 קאפ. בלי פארטא.

כתבת המו"ל מעבר לרף.

הוצאת אחיאסף:

אוצר ישראל:

- [א] רבי יהודה הלוי . . . . . א. א. הרכבי .
כרך ראשון, ז' חוברות.
- [ב] רב האי גאון . . . . . א. ה. זוייס .
ב' חוברות.
- [ג] רבי שלמה שרביט הוזב . . . . . דוד כהנא .
חוברת אחת.
- [ד] רבי דונש בן לברט . . . . . הג"ל .
ג' חוברות.
- [ה] רבי אברהם אבן עזרא . . . . . הג"ל .
כרך ראשון, ט' חוברות.
- [ו] רבי יהודה הלוי . . . . . א. א. הרכבי .
כרך שני, לע"ע ג' חוברות.

תחת מכבש הדפוס:

- [ז] רבי אברהם אבן עזרא . . . . . דוד כהנא .
כרך שני.
- [ח] רבי יהודה ב"ר שלמה אלחריזי (תחכמוני) .
ד"ר א. קאמינקא .
מחיר כל חוברת 7 קאפ. על גיר ריגאל 10 קאפ.
בלי פארטא .

פארטא לכל חוברת עולה שתי קאפ. שתי חוברות ביחד
[פשוטות] 1 קאפ' לחוברת, במשלוח באחריות יתוספו עוד
7 קאפ. בחו"ל — 10 קאפ.

כתבת המו"ל:

Издательство „Achiasaf“ Варшава.

Verlag „Achiasaf“ Warschau.